

rity mechanism]. Donetsk: In-t ekonomiky promyslovosti NAN Ukrainy, 2006.

Oganyan, T. M. "Indikatory otsenki vosproizvodstva ekonomicheskoy bezopasnosti regiona: na materialakh Krasnodarskogo kraya" [Indicators for assessing the reproduction of the economic security of the region: on the materials of the Krasnodar Territory]: *dis. ... kand. ekon. nauk : 08.00.05*, 2011.

Raievnueva, O. V., and Bobkova, O. Yu. *Dysproportsiini stotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv Ukrainy: instrumentarii otsiniuvannia ta rehuliuivannia* [Disproportionate socio-economic development of the regions of Ukraine: tools for evaluation and regulation]. Kharkiv: VD «INZhEK», 2014.

Shevchuk, V. Ya. "Formuvannia innovatsiinoi modeli staloho rozvytku Ukrainy v postkryzoviy period" [Formation of an Innovative Model of Ukraine's Sustainable Development

in the Post-Crisis Period]. *Ekonomichnyi chasopys-XXI*, no. 1-2 (2010): 6-8.

Soshnikova, L. A. et al. *Mnogomernyy statisticheskiy analiz v ekonomike* [Multivariate statistical analysis in economics]. Moscow: YuNITI-DANA, 1999.

Tolmacheva, A. F., Khakhulin, V. V., and Tulku, Ya. Y. "O perspektivakh gosudarstvenno-chastnogo partnerstva v innovatsionnoy sfere regiona" [On the prospects of public-private partnership in the innovation sphere of the region]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, no. 1 (2012): 231-238.

Zakharov, O. I., and Pryhunov, P. Ya. *Orhanizatsiia ta upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu subiektiv hospodarskoi diialnosti* [Organization and management of economic security of economic entities]. Kyiv: KNT, 2011.

УДК 332.142
JEL: R58

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

©2019 СІМКІВ Л. Є.

УДК 332.142
JEL: R58

Сімків Л. Є. Концептуальні основи формування та реалізації регіональної економічної політики

У статті визначено концептуальні основи формування та реалізації регіональної економічної політики. Обґрунтовано, що дана концепція забезпечить підвищення конкурентоспроможності регіонів, досягнення збалансованого територіального розвитку, здійснення комплексу започаткованих реформ, що впроваджуються на місцевому, регіональному та національному рівнях. У процесі дослідження розроблено алгоритм розробки та реалізації регіональної економічної політики, який передбачає певну послідовність етапів – від вибору концептуальних засад, принципів її формування до визначення обґрунтування стратегічних цілей і тактичних завдань, а також інструментів реалізації та оцінки їх ефективності. Розглянуто основні підходи до формування концепції регіональної економічної політики та визначено її пріоритетні напрями. Обґрунтовано, що дана політика повинна бути спрямована на вирішення стратегічних, а не поточних проблем регіонального розвитку та сприяти ефективному використанню внутрішнього потенціалу регіонів; удосконаленню міжбюджетних відносин; розширенню повноважень органів місцевого самоврядування; запобіганню зростання диспропорцій регіонального розвитку тощо.

Ключові слова: регіональна економічна політика, концептуальний підхід, регіональний розвиток, конкурентоспроможність регіону, внутрішній потенціал регіону.

DOI:

Рис.: 1. Бібл.: 9.

Сімків Лілія Євгенівна – кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри теорії економіки та управління, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (вул. Карпатська, 15, Івано-Франківськ, 76019, Україна)

E-mail: simkivililya@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8270-237X>

УДК 332.142
JEL: R58

UDC 332.142
JEL: R58

Сімків Л. Е. Концептуальные основы формирования и реализации региональной экономической политики

В статье определены концептуальные основы формирования и реализации региональной экономической политики. Обосновано, что данная концепция обеспечит повышение конкурентоспособности регионов, достижение сбалансированного территориального развития, осуществление целого ряда реформ, которые внедряются на местном, региональном и национальном уровнях. В процессе исследования разработан алгоритм разработки и реализации региональной экономической политики, предусматривающий определенную последовательность этапов – от выбора концептуальных основ, принципов её формирования до определения обоснования стратегических целей и тактических задач, а также инструментов реализации и оценки их эффективности. Рассмотрены основные подходы к формированию концепции региональной экономической политики и определены её приоритетные направления. Обосновано, что данная политика должна быть направлена на решение стратегических, а не текущих проблем регионального развития и способствовать эффективному использованию внутреннего потенциала регионов; совершенствованию

Simkiv L. Ye. The Conceptual Bases for the Formation and Implementation of the Regional Economic Policy

The article defines the conceptual bases for the formation and implementation of the regional economic policy. It is substantiated that the given concept will ensure increase of competitiveness of regions, achievement of a balanced territorial development, implementation of the complex of the initiated reforms at the local, regional and national levels. In the course of the research, an algorithm for the development and implementation of the regional economic policy has been developed, which involves a certain sequence of stages – from the choice of conceptual bases, principles of its formation to defining the substantiation of strategic goals and tactical tasks, as well as the instruments for implementation and evaluation of their effectiveness. The main approaches to the formation of the concept of regional economic policy are considered and the priority directions of this policy are defined. It is substantiated that this policy should be aimed at solving strategic but not current problems of the regional development and promoting the efficient use of the

нию межбюджетных отношений; расширению полномочий органов местного самоуправления; предотвращению роста диспропорций регионального развития и др.

Ключевые слова: региональная экономическая политика, концептуальный подход, региональное развитие, конкурентоспособность региона, внутренний потенциал региона.

Рис.: 1. Библ.: 9.

Симкив Лилия Евгеньевна – кандидат экономических наук, доцент, заведующая кафедрой теории экономики и управления, Ивано-Франковский национальный технический университет нефти и газа ул. Карпатская, 15, Ивано-Франковск, 76019, Украина)

E-mail: simkivililya@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8270-237X>

internal potential of regions; improvement of inter-budget relations; extension of powers of the local self-government bodies; preventing the growth of disproportions in regional development, etc.

Keywords: regional economic policy, conceptual approach, regional development, competitiveness of region, internal potential of region.

Fig.: 1. Bibl.: 9.

Simkiv Liliya Ye. – PhD (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Theory of Economics and Management, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (15 Karpatska Str., Ivano-Frankivsk, 76019, Ukraine)

E-mail: simkivililya@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8270-237X>

Розробка концептуальних основ регіональної економічної політики відноситься до актуальних проблем сучасної економічної науки. Ефективність такої розробки пов'язана з виробленням пріоритетів соціально-економічного розвитку регіонів. Кардинальні зміни, що відбуваються в суспільстві, вимагають нового підходу до проблем територіального розвитку і формування регіональної політики та її соціально-економічної складової. Важливим завданням регіональної економічної політики є запровадження дієвих механізмів модернізації економіки регіону, які сприятимуть виходу з кризи та активізації економічного зростання на місцевому та регіональному рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти окресленої проблематики стали предметом наукових досліджень українських учених. Зокрема, теоретичні та прикладні основи формування та реалізації державної регіональної політики, регіональної економічної політики відображено в працях Р. Білика [9], С. Білої [6], З. Варналія [9], З. Герасимчук [5], М. Максимчука [3], А. Мельник [8], А. Ткачук [7], С. Шульц [2] та ін. Однак в умовах перерозподілу повноважень і функцій між місцевим, регіональним і державним рівнем подальших досліджень потребує проблематика регулювання економічних процесів. Сучасні виклики регіонального розвитку, пов'язані з проведенням реформ адміністративно-територіального устрою України та децентралізації влади, євроінтеграційними процесами, обумовлюють необхідність їх урахування при розробці концептуальних основ регіональної економічної політики, спрямованої на стимулювання економічного зростання регіонів.

Метою статті є розробка концептуальних основ регіональної економічної політики, яка б забезпечила підвищення конкурентоспроможності регіонів, досягнення збалансованого територіального розвитку, здійснення комплексу започаткованих реформ, що впроваджуються на місцевому, регіональному та національному рівнях.

Поглиблення міжрегіональних і внутрішньорегіональних диспропорцій, дезінтеграція національного економічного простору зумовлюють необхідність

змін у підходах до формування та вдосконалення регіональної економічної політики. Об'єктивна необхідність удосконалення регіональної економічної політики пов'язана з [1, с. 73]:

- ✦ посиленням територіальних диспропорцій, що ставлять під загрозу стабільність функціонування регіональних систем, їх спроможність забезпечити якісне економічне зростання, адекватно задовольняти вимоги зовнішнього середовища;
- ✦ посиленням поляризації економічного простору, яка супроводжується виникненням депресивних регіонів, що пов'язано з концентруванням фінансових ресурсів у великих містах та їх переміщенням через банківську систему із слаборозвинених регіонів до регіонів-лідерів;
- ✦ використанням у сфері регулювання регіонального розвитку практики перерозподілу фінансових ресурсів на користь одних і тих самих регіонів, що не сприяє забезпеченню прозорості та правомірності управлінських рішень;
- ✦ підвищенням рівня внутрішньорегіональної диференціації, яка посилює розрив між міськими, сільськими та гірськими територіями і призводить до збільшення кількості дотаційних сільських і селищних територіальних громад;
- ✦ незадовільним станом інфраструктури регіонального розвитку (виробничої, дорожньо-транспортної, житлово-комунальної, комунікативної, соціальної);
- ✦ зниженням рівня та якості життя населення, що спричинене обмеженістю внутрішнього попиту, низькими доходами, нераціональною структурою споживання населення (у видатках населення переважають витрати на придбання товарів першої необхідності та оплату житлово-комунальних послуг);
- ✦ низьким рівнем інтегрованості регіонів у національну та світову економіку.

За цих умов, перед органами регіонального управління постає складне завдання забезпечення належної об'єктивізації цільових орієнтирів струк-

турних перетворень в економіці регіонів, яке є одним із відправних у процесі розробки регіональної економічної політики. Нерівномірність економічного розвитку регіонів України, що посилюється внаслідок економічної кризи, порушує структурну рівновагу, веде до диспропорцій і несумісності між окремими, прив'язаними до певної території галузями і сферами виробництва. За цих умов регіональна економічна політика повинна раціоналізувати територіальне розміщення продуктивних сил, сприяти індустріалізації економічно відсталих регіонів і розвитку на їх територіях необхідної виробничої та соціальної інфраструктури з метою забезпечення комплексного соціально-економічного розвитку; забезпечувати міжгалузеву взаємодію у вирішенні економічних і соціальних завдань таких, як залучення інвестиційних коштів, розвиток регіональної, соціальної, виробничої інфраструктури, а інструменти регіональної економічної політики повинні бути спрямовані на формування нових пропорцій у зв'язку з необхідною модернізацією регіональної економічної системи та забезпеченням якісного економічного зростання.

Економічний розвиток регіонів України повинен базуватися на розробці концепції регіональної економічної політики, яка б забезпечила підвищення конкурентоспроможності регіонів, досягнення збалансованого територіального розвитку, здійснення комплексу започаткованих реформ, що впроваджуються на місцевому, регіональному та національному рівнях. Для розробки концепції принципово важливе значення має аналіз ситуації, що склалася, виявлення найбільш кризових точок і проблемних зон, діагностика причин низьких темпів економічного зростання як у регіонах, так і в державі загалом [2]. При цьому важливим є комплексний взаємопов'язаний аналіз соціально-економічного розвитку регіону в цілому. Ускладнює ситуацію і те, що кожен регіон є поліструктурним утворенням, до складу якого входять різноманітні об'єкти, економічні райони, адміністративно-територіальні одиниці, особливі просторові утворення, вільні економічні зони, території пріоритетного розвитку, різні види транскордонних об'єднань, що мають індивідуальні особливості [3, с. 38].

Реформування системи управління регіональним розвитком вимагає: завершення реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади; формування чіткої системи розподілу повноважень між органами управління різних рівнів та їх ресурсного забезпечення; вдосконалення процесів управління комунальною інфраструктурою; розширення можливостей органів місцевого самоврядування щодо фінансування витрат на соціально-економічний розвиток регіонів; забезпечення інституційної та ресурсної скоординованості реалізації регіональних стратегій та проектів регіонального та місцевого розвитку тощо [4, с. 21].

Наявність концептуального підходу дозволить представникам бізнесу, інвесторам мати орієнтир і розуміння щодо розвитку різних галузей, сфер діяльності та інфраструктури на певній території.

Процес розробки та реалізації концепції регіональної економічної політики передбачає такі етапи: вибір підходу до формування регіональної економічної політики; визначення принципів і формування цілей; постановка завдань; вибір типу регіональної політики, напрямів реалізації, інструментів; забезпечення координації дій окремих інструментів та інститутів регіональної економічної політики; моніторинг і контроль дієвості регіональної економічної політики; оцінка ефективності її реалізації (рис. 1).

Інтегрований характер регіональних досліджень пов'язаний з необхідністю застосування різноманітних підходів і методів до формування концепції регіональної економічної політики, що дозволяє поглибити фундаментальні та розширити прикладні дослідження, вирішувати всі складні теоретичні та прикладні завдання регіонального розвитку. Серед основних підходів можна назвати такі [5, с. 47–58]:

- ✦ *просторово-часовий*, згідно з яким рівень соціально-економічного розвитку регіонів переважно визначається їх положенням відносно центрів розміщення природно-ресурсного, демографічного, виробничого та науково-технічного потенціалу. Відповідно до такого підходу регіональна економічна політика буде розроблятися на основі аналізу просторового розміщення регіону та його потенціалу;
- ✦ *генетичний підхід* дає можливість виявити генезис регіональних систем у процесі історичного розвитку. Відповідно до цього підходу регіональна економічна політика буде розроблятися на основі ретроспективного стану розвитку економіки регіону та враховуватиме проблеми диспропорційності місцевого соціально-економічного розвитку, неспроможності влади та бізнесу ефективно використовувати наявний на регіональному та місцевому рівнях ресурсний потенціал для активізації економічного зростання тощо;
- ✦ використання *геосистемного підходу* в регіональних дослідженнях дає змогу досить глибоко вивчити побудову складних об'єктів, що утворені з більш простих, органічно пов'язаних між собою. Знаючи закономірності побудови системи, можна моделювати її подальший розвиток. Здатність геосистем реагувати на зовнішній вплив дозволяє говорити про можливість керування нею. Залежно від швидкості та масштабів змін стан керованої геосистеми може бути визначений як оптимальний, критичний, катастрофічний. Така диференціація може бути корисна для оцінки

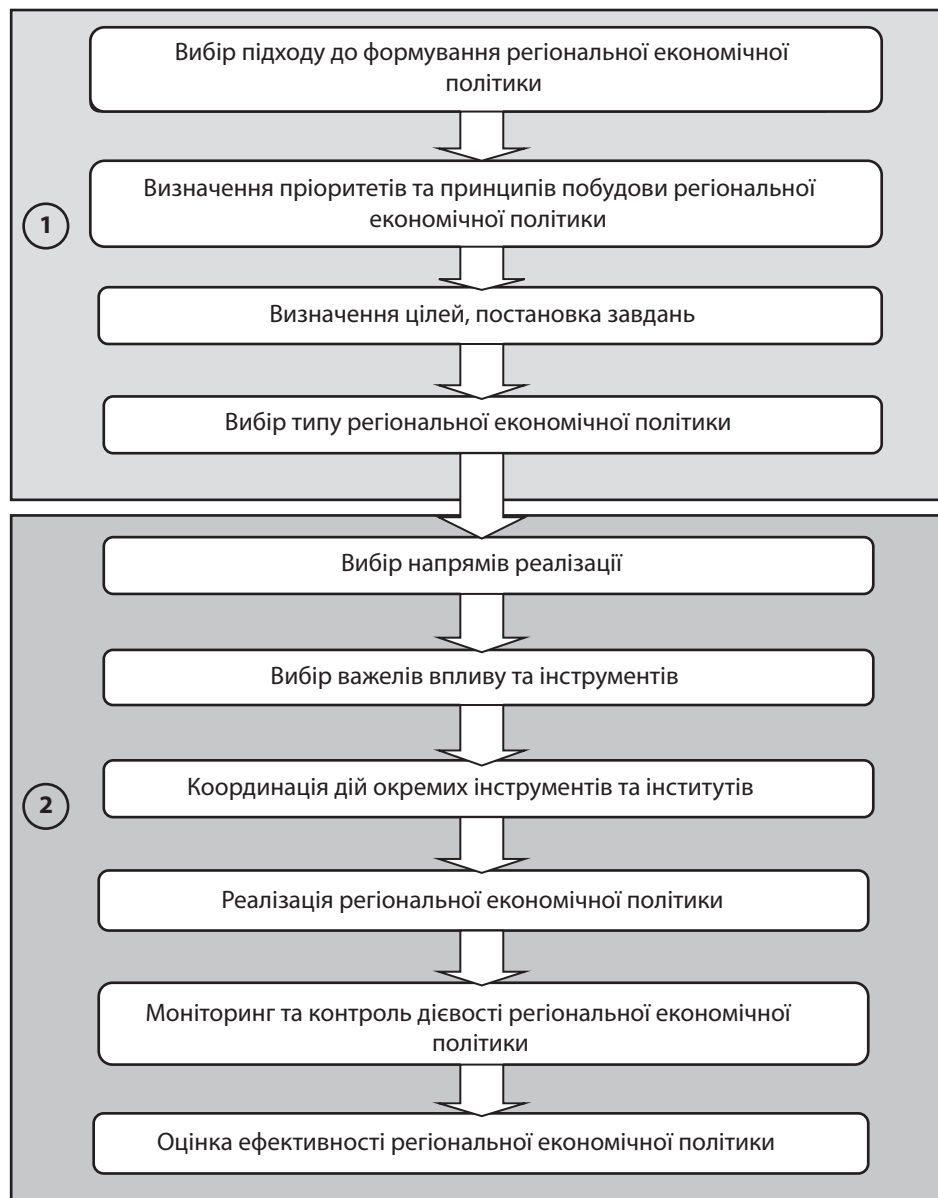

Рис. 1. Алгоритм розробки (1) та реалізації (2) концепції регіональної економічної політики

Джерело: авторська розробка.

стану керованості проблемними регіонами та розробки регіональної економічної політики, в основі якої буде лежати аналіз інтенсивності впливу екзогенних та ендогенних чинників на забезпечення економічного зростання та можливості регулювання цього впливу;

- ✦ *відтворювальний підхід* передбачає всебічне вивчення регіональних систем як взаємоузгодженого об'єднання внутрішніх елементів (підсистем). Разом з тим будь-яке комплексне угруповання характеризується наявністю не тільки внутрішніх взаємозв'язків, але й зовнішніх відносин. Тому формування та реалізація регіональної економічної політики повинна базуватися на узгодженні трьох взаємопов'язаних і взаємозалежних складових комплексного виміру регіонального роз-

витку: *галузево-секторального* (забезпечує стабільне функціонування регіональних економічних систем та їх економічне зростання); *територіально-просторового* (з урахуванням досягнення збалансованого просторового розвитку на рівні міських, сільських, гірських територій тощо); *управлінського* (створення єдиної системи стратегічного планування та прогнозування розвитку держави та регіонів, оптимізація системи територіальної організації влади, розвиток місцевого самоврядування тощо) [6, с. 3];

- ✦ *проблемний підхід*. Розуміння проблеми як концентрованого вираження протиріч просторово-часового розвитку визначає зміст проблемного підходу, що має важливе значення для формування регіональної економічної

політики. Тому, відповідно до даного підходу, розробка регіональної політики має бути спрямована на розв'язання проблем, що формують виклики та обумовлюють необхідність змін у підходах до її реалізації.

Таким чином, актуальним завданням сьогодення залишається формулювання концепції реалізації регіональної економічної політики з розумінням варіативності її функціональних завдань і наслідкових детермінацій у різних просторових вимірах.

Регіональна економічна політика повинна бути зорієнтована на раціоналізацію відносин між центром, регіонами та громадами, базуватися на засадах домінування такого підходу, що передбачає врахування саме ендегенних чинників розвитку територій. Тобто, як слушно зауважує А. Ткачук, вона спрямована на «виявлення і реалізацію прихованого та недооціненого потенціалу розвитку регіону» [7]. Тому пріоритетом такої політики є сприяння ефективному освоєнню та використанню власного економічного потенціалу регіонів та активізації процесів їх саморозвитку, усунення суттєвих диспропорцій територіального розвитку, вдосконалення його інституціонального забезпечення.

Необхідність розподілу повноважень і відповідальності між регіонами та центром, а також між регіонами та органами місцевого самоврядування в процесі реалізації регіональної економічної політики обумовлена:

- ✦ значною кількістю владних структур, що функціонують на різних управлінських рівнях (центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, обласні та районні ради, територіальні органи центральних органів виконавчої влади, органи місцевого самоврядування);
- ✦ специфікою та різноманітністю функціональних механізмів реалізації економічної політики;
- ✦ потребою дотримання основних вимог до побудови функціонально-організаційних структур управління (чітке закріплення функцій за конкретним органом влади, запобігання їх дублюванню, налагодження оптимальних управлінських взаємозв'язків між органами влади різного рівня).

Усе це дозволяє стверджувати, що регіональна економічна політика повинна бути спрямована на вирішення стратегічних, а не поточних проблем регіональної економіки. Політика, спрямована на пом'якшення наслідків кризових ситуацій, що виникають в економічно слабших регіонах і яка реалізовується через надання цим регіонам значних фінансових дотацій (тим самим штучно підвищуючи рівень їх бюджетної забезпеченості), а не націлена на усунення причин цих кризових ситуацій і формування передумов для економічного зростання регіональних економік за ра-

хунок внутрішнього потенціалу, забезпечує умови для відтворення негативних явищ регіональної відсталості та депресивності. У цілому така політика буде неефективною протягом тривалого періоду [8, с. 173].

В основі визначення цілей регіональної економічної політики та механізмів її реалізації має лежати нова парадигма розробки та впровадження державної регіональної політики, складовими якої є:

- ✦ перехід від регіональної політики «єдиного центру» до політики врахування різноманітних інтересів суб'єктів господарювання, населення, бізнесових структур, органів місцевого самоврядування на регіональному рівні, усвідомлення «мультицентристської» сутності природи регіонального управління, врахування принципів вертикальної та горизонтальної координації управлінських заходів щодо активізації регіонального розвитку;
- ✦ поступовий перехід від політики перерозподілу ресурсів, вирівнювання диспропорційності регіонального розвитку до політики створення рівних можливостей і сприятливих інституційних передумов для комплексного розвитку регіонів України, підвищення їх конкурентоспроможності;
- ✦ відмова від застосування прямих інструментів стимулювання розвитку регіонів, таких як субсидії, податкові пільги тощо і перехід до застосування гібридних інструментів та механізмів стимулювання регіонального розвитку;
- ✦ удосконалення системи стратегічного планування розвитку регіонів з метою підвищення їх конкурентоспроможності на засадах секторального, територіально-просторового та управлінського підходу [9, с. 4].

ВИСНОВКИ

Таким чином, сучасні підходи до формування та реалізації регіональної економічної політики повинні сприяти: ефективному використанню внутрішнього потенціалу регіонів; удосконаленню міжбюджетних відносин; розширенню повноважень органів місцевого самоврядування; запобігання зростання диспропорцій регіонального розвитку тощо. Враховуючи це, пріоритетними напрямками регіональної економічної політики є:

- ✦ нарощення внутрішнього потенціалу соціально-економічного розвитку регіонів та використання конкурентних переваг територій;
- ✦ створення стимулів до формування на регіональному рівні економічних «точок зростання» та посилення їх взаємозв'язків із периферією;
- ✦ організаційно-економічне забезпечення економічного зростання територій (міських, гірських, слабо заселених, територій розмежування та прикордонних територій тощо). ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Сімків Л. Є. Регіональна економічна політика: чинники формування, пріоритети та механізми реалізації : монографія. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. 380 с.

2. Шульц С. Л. Регіональна політика в Україні: еволюційні засади та стратегічні перспективи. *Регіональна економіка*. 2014. № 3. С. 26–36.

3. Максимчук М. В., Луцків О. М. Інституційне середовище регіональної структурної політики. *Регіональна економіка*. 2014. № 3. С. 37–45.

4. Сімків Л. Є. Регіональна економічна політика в умовах диспропорційності економічного зростання : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.05. Івано-Франківськ, 2019. 40 с.

5. Герасимчук З. В. Регіональна політика сталого розвитку: методологія формування, механізми реалізації : монографія. Луцьк : Надстир'я, 2001. 528 с.

6. Регіональний вимір соціально-економічного розвитку і засади нової регіональної політики : аналітична доповідь / С. О. Біла, О. В. Шевченко, М. О. Кушнір та ін. Київ : НІСД, 2013. 82 с.

7. Ткачук А. Нова державна регіональна політика вимагає гармонізації законодавства. *Стратегія розвитку*. 2017. № 5. С. 25–29.

8. Механізми реалізації регіональної структурної політики : монографія / Мельник А. Ф., Лаврів Л. А., Васіна А. Ю. та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 343 с.

9. Варналій З. С., Білик Р. Р. Інституційні засади та організаційні механізми політики регіонального розвитку: завдання реформ європейського зразка. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Регіональна політика в Україні: сучасний стан та шляхи активізації*. 2014. Вип. 3. С. 3–11.

REFERENCES

Bila, S. O. et al. *Rehionalnyi vymir sotsialno-ekonomichnogo rozvytku i zasady novoi rehionalnoi polityky : analitychna*

dopovid [Regional dimension of socio-economic development and the principles of a new regional policy: an analytical report]. Kyiv: NISD, 2013.

Herasymchuk, Z. V. *Rehionalna polityka staloho rozvytku: metodolohiia formuvannia, mekhanizmy realizatsii* [Regional policy of sustainable development: methodology of formation, mechanisms of implementation]. Lutsk: Nadstyria, 2001.

Maksymchuk, M. V., and Lutskiv, O. M. "Instytutsiine sere-dovyshche rehionalnoi strukturalnoi polityky" [The institutional environment of regional structural policy]. *Rehionalna ekonomika*, no. 3 (2014): 37-45.

Melnyk, A. F. et al. *Mekhanizmy realizatsii rehionalnoi strukturalnoi polityky* [Mechanisms for the implementation of regional structural policy]. Ternopil: TNEU, 2015.

Shults, S. L. "Rehionalna polityka v Ukraini: evoliutsiini zasady ta stratehichni perspektyvy" [Regional Policy in Ukraine: Evolutionary Principles and Strategic Perspectives]. *Rehionalna ekonomika*, no. 3 (2014): 26-36.

Simkiv, L. Ye. "Rehionalna ekonomichna polityka v umovakh dysproportsiinosti ekonomichnoho zrostantnia" [Regional economic policy in the conditions of disproportionate economic growth]: *avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.05*, 2019.

Simkiv, L. Ye. *Rehionalna ekonomichna polityka: chynnyky formuvannia, priorytety ta mekhanizmy realizatsii* [Regional economic policy: factors of formation, priorities and mechanisms of realization]. Ivano-Frankivsk: IFNTUNH, 2018.

Tkachuk, A. "Nova derzhavna rehionalna polityka vymahaie harmonizatsii zakonodavstva" [The new state regional policy requires harmonization of legislation]. *Stratehiia rozvytku*, no. 5 (2017): 25-29.

Varnalii, Z. S., and Bilyk, R. R. "Instytutsiini zasady ta orhantzatsiini mekhanizmy polityky rehionalnoho rozvytku: zavdannia reform ievropeiskoho zrazka" [Institutional Foundations and Organizational Mechanisms for Regional Development Policy: The Problems of European Reform]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy. Rehionalna polityka v Ukraini: suchasnyi stan ta shliakhy aktyvizatsii*, no. 3 (2014): 3-11.